

Aprob,
Avocatul Poporului,

Renate Weber

RAPORT

**privind vizita efectuată la Secția Exterioară Valu lui Traian,
structură din cadrul Penitenciarului Constanța – Poarta Albă,
în zilele de 21 și 22 decembrie 2020**

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei efectuate la Secția Exterioară Valu lui Traian, structură din cadrul Penitenciarului Constanța – Poarta Albă, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuții specifice de Mecanism național de prevenire a torturii în locurile de detenție (MNP) în sensul *Protocolului opțional*, adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984, ratificat de România prin Legea nr. 109/2009.

Constituția României, republicată, consacră în art. 11 obligativitatea statului român de a îndeplini obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. De asemenea, articolul precitat, prevede că "tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern".

În esență, potrivit prevederilor legale naționale și internaționale, aplicabile în materie¹, **mandatul proactiv al MNP constă în prevenirea torturii și a relelor tratamente** aplicate persoanelor aflate în locuri de detenție, prin vizitarea, anunțată sau inopinată, a locurilor de detenție, prin formularea de recomandări conducerilor locurilor de detenție vizitate în urma vizitelor efectuate, prin formularea de propuneri de modificare și completare privind legislația în domeniu, care, prin conținutul reglementărilor, privesc drepturile și libertățile cetățenilor, prevăzute de Constituția României, republicată, prin coordonarea organizării campaniilor de informare, de educare și instruire în scopul prevenirii torturii și a pedepselor sau tratamentelor aplicate cu cruzime, inumane sau degradante etc.

În conformitate cu dispozițiile art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborate cu prevederile art. 19 lit. a) din Protocolul opțional, ghidați de principiul "do no harm" (a nu face rău), luând în considerare și recomandările Subcomitetului Națiunilor Unite pentru Prevenirea Torturii (SPT) către statele părți și mecanisme naționale de prevenire referitoare la pandemia bolii coronavirus (COVID-19) *, potrivit cărora "*mecanismele naționale de prevenire ar trebui să își adapteze metodele de lucru pentru a face față situației cauzate de pandemie, pentru a proteja publicul; personalul și personalul care lucrează în unitățile de detenție, inclusiv personalul medical; deținuți; și ei înșiși..., fiind responsabilitatea subcomitetului și a mecanismelor naționale de prevenire să răspundă în mod imaginativ și creativ la noile provocări cu care se confruntă în exercitarea mandatelor lor legate de protocolul opțional (pag. 5 din Recomandări)*"²,

MNP a efectuat o vizită anunțată, prin metode alternative, în zilele de 21 și 22 decembrie 2020, la Secția Exterioară Valu lui Traian, structură din cadrul Penitenciarului Constanța Poarta-Albă.

Vizita a avut ca **obiective** verificarea tratamentului acordat persoanelor custodiate de către unitatea penitenciară, menționată anterior, sub aspectul prevenirii torturii, relelor tratamente și tratamentelor degradante; verificarea măsurilor luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19, precum și oricăror alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire (MNP).

Echipa de vizită pluridisciplinară a fost alcătuită din specialiști în domenii precum juridic, medical, asistență socială, psihologic - reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului de la Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție (MNP), respectiv

_____ – psiholog, _____ – medic și _____ – asistent social, precum și _____ – reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Asociația Română pentru Transparență /Transparency Internațional România”.

Vizita s-a desfășurat *online*, prin intermediul aplicației Skype, cu respectarea de către membrii echipei de vizită a măsurilor de protecție sanitară împotriva infectării cu virusul SARS-CoV2 pe toata durata vizitei (purtarea măștii de protecție și păstrarea distanței fizice), fiind prelucrate anterior vizitei,

¹ Art. 19 raportat la art. 4 din Protocolul opțional, coroborate cu dispozițiile art. 2 alin. (2), art. 35 lit. (a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată.

² Recomandări ale Subcomitetului către statele părți și mecanisme naționale de prevenire referitoare la pandemia bolii coronavirus (COVID-19), disponibile la adresa <https://undocs.org/CAT/OP/10>, accesată la 24 decembrie 2020.

în cadrul unei instruiri, următoarele materiale: Evaluare de risc și Plan de prevenire și protecție COVID-19, Procedura SSM pentru eliminarea/diminuarea riscului de infectare cu noul coronavirus COVID-19, Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă, Măsuri de electrosecuritate, Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, Ordinul nr. 3577/2020 privind măsurile pentru prevenirea contaminării cu noul coronavirus SARS-CoV-2 și pentru asigurarea desfășurării activității la locul de muncă în condiții de securitate și sănătate în muncă, pe perioada stării de alertă, Instrucțiuni proprii de securitate și sănătate în muncă specifice activității desfășurate. De asemenea, anterior vizitei, au fost solicitate unității penitenciare unele informații, ce au putut fi analizate din timp de către membrii MNP.

Constatările și recomandările din prezentul raport au avut la bază următoarele:

• interviurile realizate, prin videoconferință, în perioada menționată, cu:

- Directorul Adjunct Siguranța Deținerii și Regim Penitenciar;
- Directorul Adjunct Educație și Asistență Psihosocială;
- Medicul Șef;
- un număr de 10 persoane private de libertate;
 - documente transmise de reprezentanții Penitenciarului Poarta Albă către Avocatul Poporului, respectiv:
- documente referitoare la plângerile persoanelor private de libertate adresate altor instituții (inclusiv Administrației Naționale a Penitenciarelor) și remise spre soluționare penitenciarului;
- documente referitoare la heteroagresiuni și informările la Parchet referitoare la acestea;
- documente referitoare la investițiile de capital planificate în 2020;
- chestionare completate de persoanele private de libertate cu privire la condițiile de detenție și tratamentul aplicat (35 de chestionare), chestionare completate de personalul penitenciarului (23 de chestionare), un chestionar completat de conducerea penitenciarului.

1¹. Cooperarea conducerii unității penitenciare cu membrii echipei MNP

Vizita a debutat cu discuțiile, realizate prin videoconferință, cu conducerea unității penitenciare în cauză, respectiv: director adjunct pentru Siguranța Deținerii și Regim Penitenciar - comisar șef de poliție penitenciară, [REDACTAT], director adjunct pentru Educație și Asistență Psihosocială - comisar de poliție penitenciară, [REDACTAT], medic șef - comisar șef de poliție penitenciară, [REDACTAT]. Conducerea unității penitenciare a acordat sprijin echipei de vizită pentru exercitarea atribuțiilor sale, punând la dispoziție informațiile, și documentele solicitate și oferind lămuriri, acolo unde a fost cazul. De asemenea, a facilitat echipei de vizită întreprinderile, online, cu persoanele custodiate, în condiții de confidențialitate și cu respectarea măsurilor de siguranță și a măsurilor sanitare.

2. Concluziile MNP după efectuarea vizitei și întreprinderile, online, avute cu persoanele custodiate de Secția Exterioară Valu lui Traian - structură din cadrul Penitenciarului Constanța Poarta-Albă

Conform Deciziei directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 360/2020 privind profilarea locurilor de deținere din subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor, din 28.02.2020 - Anexa nr. 1, Secția Exterioară Valu lui Traian (denumită în continuare *Secția Exterioară*) este profilată pe custodiarea persoanelor clasificate în regim semideschis și deschis (majore), de sex masculin, fiind formată din cinci secții, din care patru cu regim de executare semideschis și o secție cu regim de executare deschis.

La data vizitei, unitatea penitenciară custodia un număr de **395 de deținuți**, avea o capacitate legală de **279** de paturi, iar gradul de ocupare era de 132%, unitatea confruntându-se cu fenomenul **supraaglomerării** (din documentele prezentate echipei de vizită a rezultat că erau 466 de paturi instalate la momentul vizitei). Membrii echipei MNP au apreciat că este necesară *urgentarea demersurilor în vederea rezolvării supraaglomerării*, care are impact negativ asupra desfășurării

tuturor activităților din penitenciar, luând în considerare și Calendarul de măsuri 2018 - 2024 pentru soluționarea supra-aglomerării carcerale și a condițiilor de detenție, în executarea hotărârii-pilot Rezmiveș și alții împotriva României, pronunțată de CEDO la 25 aprilie 2017, al Ministerului Justiției, înregistrat sub nr. 7|2331|17.01.2018.

Analizarea documentelor puse la dispoziția echipei de vizită de către conducerea unității penitenciare vizitate, precum și discuțiile purtate cu conducerea unității penitenciare au relevat următoarele aspecte:

- în ceea ce privește personalul angajat, schema de personal prevedea 143 de posturi. La momentul vizitei, 115 posturi erau ocupate, iar **28 de posturi erau vacante.**

- în perioada pandemiei de COVID-19, situația posturilor ocupate / vacante era următoarea:.

1. Posturi ocupate – 1:

- agent administrativ (gospodar) – prin schimbare din funcție;

2. Posturi vacante – 6:

- 1 post medic – prin pensionare

- 3 posturi agent operativ principal (supraveghere) – prin pensionare

- 1 post șef punct lucru – prin pensionare

- 1 post agent tehnic (instalator) – prin pensionare;

- din numărul total de 395 de persoanele private de libertate custodiate de unitatea penitenciară în cauză, *6 persoane private de libertate erau incluse în categoria persoanelor vulnerabile*, ca urmare a funcției publice deținute anterior condamnării, dar și în scopul acordării unei protecții corespunzătoare pentru anumite persoane condamnate care se află în pericol pe fondul faptei comise; *5 deținuți aveau vârsta de 65 ani împlinită. Se cuvine a preciza că, la momentul vizitei, nicio persoană de altă cetățenie nu executa pedeapsă privativă de libertate în cadrul Secției Exterioare;*

- referitor la **plângerile** persoanelor private de libertate custodiate de Secția Exterioară, în anul 2020, până la data vizitei, au fost înregistrate:

• **31 de plângeri împotriva hotărârii comisiei de disciplină** (din care 26 au fost respinse, iar 3 au fost admise în parte; 21 contestații la încheierea judecătorului – din care 17 au fost respinse de instanță, iar 4 au fost admise);

• **40 de plângeri ale persoanelor private de libertate adresate altor instituții³** și remise spre soluționare penitenciarului. Dintre acestea, un număr de 30 de plângeri au fost adresate A.N.P. și au avut ca obiect condițiile de cazare, solicitări de transfer în alte unități, cereri de scoatere la muncă, asistența medicală, participarea la activitățile educative, asistență medicală și cercetarea disciplinară. Acestea au fost soluționate la nivelul unității penitenciare vizitate.

Din numărul total de plângeri, 8 dintre ele au fost adresate judecătorului de supraveghere a privării de libertate pentru Penitenciarul Constanța - Poarta Albă, Penitenciarul Spital Constanța - Poarta Albă și CRAP Constanța. Acestea au avut ca obiect regimul alimentar, solicitări de transfer în alte unități, participarea la muncă și activități educative, hrană, corespondență, dezinfecție, condiții cazare și asistență medicală. Dintre acestea, exceptând o singură plângere, la care persoana privată de libertate a renunțat, toate au fost respinse de către judecătorul de supraveghere;

- în anul 2020, de la începutul anului și până la data vizitei, **nu a fost aplicată nicio sancțiune cu izolarea** persoanelor custodiate de unitatea în cauză;

- până la data vizitei, în anul 2020, au fost înregistrate **13 informări la Parchet pentru heteroagresiuni ale deținuților, formulate de către conducerea unității penitenciare;**

³ Spre exemplu, 2 dintre plângeri au fost adresate Avocatului Poporului, având ca obiect modul de soluționare a cererilor și dreptul la corespondență.

- referitor la **drepturile** persoanelor private de libertate custodiate de unitatea vizitată:
 - dreptul la cumpărături era asigurat prin intermediul punctului comercial, cu un program de luni până vineri, interval orar 09:00 – 16:00;
 - dreptul la vizită era acordat în cadrul sectorului vizită unde sunt instalate 7 cabine pentru asigurarea măsurilor de prevenție sanitară, inclusiv pentru a menține legătura cu membrii familiei minori (acest gen de serie se acorda pentru o serie de 4 persoane vizitatoare plus minorul);
 - **suplimentar s-au acordat 4 convorbiri online cu membrii familiei și aparținători**, la trei terminale;
 - dreptul la convorbiri telefonice era asigurat prin dispunerea a câte 4 posturi telefonice în cadrul fiecărei intrări pe secție/camere, **suplimentar fiind dispuse câte două posturi telefonice la curtea de plimbare interioară**;
 - dreptul la îmbăiere era asigurat de trei ori pe săptămână;
 - plimbarea deținătorilor era asigurată alternativ, prin program secvențial, pe secții și camere, astfel încât să fie respectate măsurile de prevenție sanitară;
 - încălzirea spațiilor de cazare pe timp friguros era asigurată prin distribuirea de material lemnos conform cotelor aprobate pentru fiecare cameră și sobă.

Metode alternative pentru respectarea drepturilor persoanelor custodiate. În cursul anului 2020, având în vedere restricțiile impuse de pandemia cu virusul CoVID19, activitățile de grup s-au diminuat semnificativ și au fost folosite ca metodă alternativă activitățile individuale de tipul consilierilor psihologice, consilierilor sociale și consilierilor educative. De asemenea a fost recomandată menținerea contactului cu familia prin intermediul convorbirilor on-line, prin referatele de propunere de aprobare, întocmite de către specialiștii asistenți sociali conform adresei înregistrată cu nr. 35032/11.03.2020.

Măsuri luate de unitatea vizitată pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19. Pentru prevenirea infectării cu virusul SARS Cov-2, administrația penitenciarului a luat măsuri de dotare zilnică a personalului propriu și a persoanelor private de libertate cu măști și mănuși de unică folosință, și dezinfectant. Totodată, zilnic, înaintea intrării în serviciu, se realiza triajul epidemiologic al tuturor persoanelor care au acces în sectorul de deținere. Suplimentar, în acord cu dispozițiile Administrației Naționale a Penitenciarelor (A.N.P.), s-a luat măsura ca vizitele între persoanele condamnate și aparținători să se realizeze numai cu dispozitiv de separare. Legat de acordarea vizitelor intime, în acord cu dispozițiile A.N.P., s-a solicitat persoanei civile prezentarea unui test RTPCR care să ateste că aceasta nu este infectată cu noul Corona Virus. Pe aceeași linie a prevenției, după efectuarea vizitei intime, persoana condamnată este izolată de colectiv și monitorizată din punct de vedere medical pentru o perioadă de 14 zile. Tot ca măsură de prevenție a răspândirii virusului SARS Cov-2, începând cu luna martie 2020, sala de mese a unității vizitate nu a mai fost utilizată, iar programele destinate activităților în aer liber au fost adaptate astfel încât la aceste activități să participe simultan un număr cât mai redus de persoane. Totodată, ținând cont de incidența infectării cu noul Corona Virus pe raza județului Constanța, s-a luat măsura sistării activităților productive cu persoanele condamnate în exteriorul locului de deținere.

De la debutul pandemiei și până la momentul vizitei, la Secția Exterioară Valu lui Traian au fost înregistrate 2 cazuri de îmbolnăviri cu virusul Sars Cov – 2 în rândul persoanelor condamnate și nu a fost înregistrat niciun deces în rândul acestora. În ceea ce privește personalul angajat al penitenciarului, au fost înregistrate 3 cazuri de îmbolnăvire, toți 3 vindecați. La data vizitei, nu era nicio persoană suspectă de îmbolnăvire cu virusul Sars Cov – 2.

Aspecte rezultate din întrevederile avute de echipa de vizită cu persoanele private de libertate

Persoanele private de libertate au fost alese în mod *aleatoriu* de către membrii echipei MNP și au fost de acord să participe la interviurile realizate online, prin intermediul aplicației Skype, cu respectarea confidențialității și a măsurilor de siguranță și a celor sanitare, fiind reținute următoarele aspecte:

- la intrarea în penitenciar, persoanele private de libertate au fost informate despre regulile și procedurile interne, cât și despre regulile și procedurile speciale pentru prevenirea și combaterea epidemiei (COVID-19);
- deținuții intervievați au afirmat că li s-au respectat drepturile fundamentale de la încarcerare și până la momentul efectuării vizitei;
- persoanele private de libertate interviuate au considerat că au fost luate măsuri de protecție sanitară corespunzătoare și au declarat că li s-a asigurat baza tehnico-materială, instructajul și condițiile de securitate a muncii, cât și materialele igienico-sanitare;
- de asemenea, acestea au precizat că relațiile cu personalul penitenciarului erau bune, menționând că, din câte cunoșteau, nu au existat cazuri de sesizări sau reclamații împotriva acestuia și nu au fost întâlnite cazuri de agresiune fizică între deținuți sau între personal și deținuți;
- cererile pe care le-au formulat (cu privire la vizite, pachet, cursuri, nr. de telefon, audiență la conducerea unității penitenciare) au fost soluționate în timp util (favorabil/nefavorabil);
- nu au recurs la forma de protest a refuzului de hrană;
- nu au avut cunoștință despre faptul că în penitenciar ar exista cazuri de persoane infectate cu virusul COVID-19;
- persoanele private de libertate au declarat că li s-a asigurat asistența juridică și că au beneficiat de asistență medicală, socială și psihologică când au solicitat acest lucru.

Având în vedere aspectele, mai sus expuse, coroborate cu analiza documentelor puse la dispoziție de către conducerea unității, se desprinde concluzia că, în general, au fost luate măsuri de protecție sanitară pentru persoanele private de libertate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19 de către conducerea Penitenciarului Poarta Albă – Secția Exterioară Valu lui Traian, că drepturile persoanelor private de libertate erau respectate și că nu au existat cazuri de rele tratamente aplicate acestora de către personalul unității penitenciare vizitate.

Însă, se cuvine a sublinia că, două aspecte au atras atenția echipei de vizită în timpul interviurilor, dar nu au fost identificate ca fiind problematice prin răspunsul la chestionare, respectiv:

- **existența ploșnițelor în camerele de cazare, cel mai probabil legate de mobilierul și cazarmamentul vechi, iar în acest sens se recomandă prioritizarea investițiilor privind înnoirea acestora pentru asigurarea unor condiții decente;**
- **încălzirea se realizează cu sobe cu lemne (cel puțin în unele camere), iar prezența focului deschis în locul de detenție este un element periculos. În plus, în cazul încălzirii prin sobe cu lemne în camerele de cazare, reglarea temperaturii nu se poate face cu ușurință, în perioadele geroase existând posibilitatea coborârii temperaturii sub un nivel acceptabil. În acest sens se recomandă prioritizarea investițiilor într-un sistem de încălzire modern.**

Analizarea chestionarelor aplicate a relevat următoarele aspecte:

- doar 3 din 35 de persoane private de libertate, care au răspuns la chestionar, consideră că nu au fost informate corespunzător cu privire la regulile și procedurile specifice pentru prevenirea și combaterea COVID-19 și perioada lor;

- doar 3 din 35 de persoane private de libertate, care au răspuns la chestionar, consideră că au fost luate măsuri de protecție sanitară necesare

- 4 din 35 de respondenți consideră că nu s-au asigurat instructajul și echipamentul de protecție necesar.

În ansamblu, discuțiile din cadrul interviurilor realizate arată că aceste răspunsuri sunt mai degrabă opinii izolate decât indicii ale luării unor măsuri necorespunzătoare.

- pe de altă parte, 4 din cei 23 de angajați ai penitenciarului care au răspuns chestionarului consideră că nu au fost luate suficiente măsuri sau nu au fost asigurate suficiente materiale pentru prevenirea și combaterea răspândirii pandemiei de COVID-19;

- în ceea ce privește *accesul la un proces echitabil și la justiție*, în urma discuțiilor cu persoanele private de libertate nu au fost identificate probleme în ceea ce privește accesul la avocat (6 persoane au răspuns la chestionar că nu au luat legătura cu avocatul, însă au precizat că nu au avut nevoie). Nu s-au înregistrat probleme nici în ceea ce privește accesul la plângeri și la audiențe la directorul penitenciarului;

- referitor la *siguranță*, nicio persoană privată de libertate nu a fost supusă la rele tratamente din partea personalului penitenciarului, conform propriilor declarații și doar o persoană din 35 de respondenți a intrat în conflict cu personalul angajat al unității penitenciare. Întrebați dacă personalul de pază ar putea face mai multe pentru a le crește sentimentul de siguranță, doar 2 persoanele private de libertate au răspuns pozitiv, însă nu au identificat nicio acțiune concretă. Toate persoanele intervievate (10 persoane) și 33 de respondenți la chestionar (94%) nu consideră că personalul de pază ar putea face mai multe pentru a le asigura o stare de siguranță;

- doar o singură persoană privată de libertate din 45 (35 care au completat chestionare și 10 persoane intervievate) a fost sancționată disciplinar în cele două luni precedente vizitei;

- asistența religioasă era, de asemenea, asigurată. Un singur respondent din 45 de persoane private de libertate (35 care au completat chestionare și 10 persoane intervievate) a exprimat nemulțumiri legate de frecvența accesului la asistență religioasă.

*** Ca **exemple de bune practici**, echipa MNP a reținut următoarele:

- pentru a veni în sprijinul persoanelor private de libertate, unitatea penitenciară vizitată a încheiat un **protocol de colaborare cu Baroul Constanța, în vederea asigurării asistenței juridice persoanelor private de libertate**, comunicările dintre acestea și avocați realizându-se securizat, prin intermediul aplicației SKYPE, după verificarea identității/legitimației avocaților, în condiții de confidențialitate;

- **sancțiunile disciplinare sunt aplicate cu moderație, conform legii și nu sunt folosite ca tratament abuziv împotriva persoanelor private de libertate.**

ASISTENȚA MEDICALĂ

La data efectuării vizitei, Secția Exterioară Valu lui Traian deținea, ca organizare medicală, un cabinet medical cu sală de tratamente și un cabinet stomatologic. În ceea ce privește asigurarea asistenței medicale, erau prevăzute 2 posturi de medic primar (medicină generală și medicină de familie) și 4 posturi de asistent medical medicină generală. **Nu era ocupat nici un post de medic**, persoana încadrată ca medic specialist pensionându-se la data de 01.11.2020. Din punct de vedere al asistenților medicali doar 2 posturi erau ocupate. Astfel, **2 posturi de medic și 2 posturi de asistent medical erau vacante.**

Asistența stomatologică era asigurată 2 zile/săptămână de către un medic stomatolog cu care unitatea avea încheiat un contract de colaborare, **postul fiind însă vacant din anul 2017.** Consultațiile erau acordate zilnic în cabinetul medical al unității, programarea examinării făcându-se pe secții ale penitenciarului. Norma de lucru a medicului era de 7 ore zilnic, activitatea acestuia desfășurându-se dimineața, respectiv după amiaza în mod alternativ. Consultațiile se realizau conform programării, însă urgențele erau examinate la momentul prezentării.

Din discuțiile avute cu reprezentanții Penitenciarului a rezultat că activitatea medicală la Secția Valu lui Traian era parțial suplinită de Penitenciarul Poarta Albă, structura centrală, în condițiile în care **și această unitate se confrunta cu un deficit de cadre medicale.** De asemenea, din relatările conducerii și din documentele examinate a rezultat faptul că era încheiat un protocol de

colaborare cu Penitenciarul Spital Poarta Albă (unde exista de exemplu posibilitatea consultării unui medic psihiatru).

Având în vedere aspectele menționate anterior, membrii echipei MNP apreciază că se impune urgentarea demersurilor în vederea ocupării posturilor vacante de medic și asistenți medicali în vederea îmbunătățirii asigurării asistenței medicale.

Au fost studiate următoarele documente medicale în mod aleatoriu:

Fișe medicale pentru persoanele private de libertate care conțineau: prezentarea stării de sănătate la depunerea în penitenciar, diverse buletine de analize și investigații paraclinice, istoric toxicologic, scrisori medicale, bilete de ieșire din spital, chestionare epidemiologice. Au fost identificate în cadrul fișelor medicale și formulare de consimțământ informat completate și semnate de medic și de persoanele private de libertate, prin care era îndeplinită procedura de informare a acestora din urmă.

Registrul de consultații și tratament. După analizarea acestuia s-a reținut că până la data efectuării vizitei era consemnat un număr de peste 9750 de consultații. Erau notate diagnosticele, simptomele relevante, tratamentul indicat, precum și semnătura pacientului. Deși era un registru tipizat, modul de realizare a înregistrărilor nu respecta formatul acestuia. De asemenea nu exista semnătura și parafa medicului în urma acordării consultației și prescrierii tratamentului. Referitor la bolnavii cronici, exista o evidență a acestora în format electronic. Conducerea penitenciarului a transmis o situație din care rezulta că la data vizitei erau 126 de persoane care prezentau o suferință cronică. Cele mai frecvente afecțiuni erau: hipertensiunea arterială, diabet zaharat, hepatite B,C, dislipidemii, afecțiuni psihice. Existau în acest registru electronic și date referitoare la norma de hrană specifică fiecărei afecțiuni, precum și date referitoare la posibilitatea efectuării unei munci în funcție de starea de sănătate.

Registrul de tratamente. În acesta erau notate peste 1750 de proceduri din 16.07.2020 până la data vizitei și care deși avea un format tipizat, modul de realizare a consemnărilor nu respecta formatul acestuia. Existau informații referitoare la materialele sanitare folosite (număr seringi, mănuși, cantitate vată, alcool sanitar), la calea de administrare a tratamentului (oral, injectabil, pansamente), **dar lipseau date despre medicația propriu-zisă administrată.** Personalul medical a afirmat că nu era necesar acest lucru, deoarece aceste informații se regăseau în registrul de consultații. De asemenea se regăseau în acest registru și situațiile de recoltare a testelor PCR de către serviciul de ambulanță în vederea monitorizării infecției cu noul coronavirus. **În majoritatea cazurilor lipseau semnătura și parafa cadrului medical care efectua tratamentul respectiv,** însă, exista semnătura persoanelor private de libertate, care confirma efectuarea respectivei proceduri.

Având în vedere cele de mai sus, se recomandă luarea tuturor măsurilor necesare pentru completarea tuturor rubricilor din registrele medicale, cu semnarea și parafarea tuturor indicațiilor medicale sau în toate cazurile când aceasta se impune.

Din punct de vedere al afecțiunilor psihiatrice din documentele transmise a rezultat că era un număr redus de persoane cu această patologie (6 cazuri în luna noiembrie 2020). Diagnosticele principale erau: tulburări anxioase, tulburări de personalitate, epilepsie, neînregistrându-se cazuri grave – gen schizofrenie sau psihoze. A fost analizat și registrul de tratamente strict supravegheat al acestor afecțiuni pe luna noiembrie, care conținea un număr de 25 de tratamente, diferența față de numărul de persoane înregistrate ca suferind de afecțiuni psihiatrice fiind explicată prin faptul că existau și cazuri cu simptomatologie psihică mai puțin manifestă sau alte boli care aveau un tratament strict supravegheat. Nu existau cazuri de pacienți care să necesite tratament injectabil cu insulină.

În evidențele cabinetului medical existau la data vizitei și persoane foste consumatoare de droguri. Astfel din examinarea documentelor transmise a rezultat că în luna noiembrie 2020 erau înregistrate 31 de persoane foste consumatoare de droguri (în principal etnobotanice, dar și marijuana, cocaină și heroină). Majoritatea nu necesitau tratament, însă erau și 2 persoane foste consumatoare de

heroină care primeau tratament strict supravegheat psihotrop. Nu erau cazuri care să primească tratament substitutiv cu metadonă.

Registrul de leziuni traumatice și autoagresiune. După analizarea acestui registru s-a reținut că de la începutul anului și până la data vizitei era consemnat un număr de 56 de cazuri. Din acestea, 6 erau cazuri de autoagresiuni, unul era un caz mixt, iar restul erau heteroagresiuni. Examinarea registrului a relevat că, în general, erau completate toate rubricile cu informații despre datele personale ale persoanei, inventar succint al leziunilor traumatice, proveniența leziunilor constatate conform declarației persoanei, concluziile medicului privind compatibilitatea între declarații și constatările obiective, precum și semnătura și eventual parafa cadrului medical care a constatat leziunile respective. Se asigura dreptul persoanelor private de libertate de a solicita efectuarea unei expertize medico- legale, în acest caz fiind necesară formularea unei cereri către conducerea penitenciarului.

Din discuțiile purtate cu reprezentanții unității penitenciare a rezultat că au fost aplicate sancțiuni disciplinare și în cazurile de autoagresiune, însă, orientate spre minimul prevăzut de lege. Totuși, acest fapt contravine recomandărilor făcute de delegația CPT la ultima vizită efectuată în România, formulate în raportul publicat, în luna martie 2019. Astfel, CPT a recomandat autorităților române să se asigure că actele de autoagresiune și tentativele de suicid să nu mai fie sancționate disciplinar și în consecință, dispozițiile legale relevante să fie modificate. Motivarea acestei atitudini constă în aceea că „astfel de acte reflectă deseori suferința pe care deținuții în cauză o întâmpină”.

În plus, se cuvine a evidenția că, în anul 2019, MNP a recomandat A.N.P. să sesizeze Ministerul Justiției cu privire la **examinarea dispozițiilor art. 82 lit. Ț) și art. 100 alin. (2) din Legea nr. 254/2013** privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, **referitoare la interzicerea actelor de autoagresiune, considerate abateri disciplinare grave și sancționate, sub aspectul armonizării acestora cu recomandarea CPT de a nu mai sancționa disciplinar actele de autoagresiune.** Urmare a recomandării, A.N.P. a transmis Ministerului Justiției un *proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013* (forma revizuită în urma analizei recomandărilor care presupun intervenții legislative formulate de CPT în urma vizitei efectuate în cursul lunii februarie 2018, precum și a propunerilor venite din partea judecătorilor de supraveghere a privării de libertate), în care s-a prevăzut: <La art. 101, după alineatul (3), se introduce un nou alineat, alineatul (3¹), cu următorul cuprins: **"(3¹) Persoanele condamnate diagnosticate cu afecțiuni psihice grave nu pot fi sancționate pentru nerespectarea interdicției prevăzută la art. 82 lit. Ț)." – modificare legislativă care nu a fost efectuată până la acest moment.**

Luând în considerare aspectele de mai sus, **echipa de vizită apreciază că se impune ca A.N.P. să sesizeze, încă o dată, Ministerul Justiției cu privire la armonizare dispozițiilor legale precitate cu recomandarea CPT, în sensul de a nu se mai sancționa disciplinar actele de autoagresiune, iar acest demers să fie realizat de către conducerea unității penitenciare.**

Pentru evaluarea și reevaluarea de specialitate a persoanelor private de libertate, acestea erau prezentate fie Penitenciarului Spital Poarta Albă, fie diverselor unități medicale din afara rețelei A.N.P. Din discuțiile cu medicul penitenciarului a rezultat că au existat situații, mai ales de la declanșarea pandemiei, în care **programarea pentru un consult se realiza cu mare dificultate.** O altă problemă era și lipsa unor specialități în cadrul ambulatoriului de specialitate de la Spitalul Județean Constanța (cardiologie, neurochirurgie), cu apariția unor dificultăți suplimentare în acordarea asistenței medicale.

Au existat în această perioadă și solicitări la numărul de urgență 112 (aproximativ 10 cazuri în ultima lună). Acestea erau mai ales pentru situații în care persoanele private de libertate acuzau anumite simptome – lipsă gust sau miros – fiind astfel necesară excluderea unei eventuale infecții COVID19 prin efectuarea de teste PCR.

Aspecte medicale evidențiate de răspunsurile la chestionarele aplicate și interviurile realizate cu persoanele private de libertate. Toți respondenții au afirmat că au fost examinați medical la intrarea în penitenciar, fie de asistent inițial, fie de medicul unității. Principalele nemulțumiri identificate din analizarea acestor chestionare au fost referitoare la: **modul de realizare a programării la cabinetul medical, o explicare mai clară a situației medicale, o adaptare mai mare a tratamentului la situațiile individuale.** De asemenea, în cadrul interviurilor, s-a identificat o persoană cu un istoric medical bogat, cu multiple internări în diverse spitale-penitenciar și care a afirmat că în continuare starea de sănătate nu era una satisfăcătoare, cu persistența unor dureri abdominale intermitente a căror origine nu a fost elucidată. **Luând în considerare acest aspect, se impune continuarea monitorizării medicale a persoanelor cu boli cronice și eventual suplimentarea numărului de consultații sau a investigațiilor în situațiile necesare.**

În ceea ce privește condițiile de igienă personală, dreptul la îmbăiere era asigurat de 3 ori pe săptămână, iar încălzirea spațiilor de cazare pe timp friguros era asigurată prin distribuirea de material lemnos conform cotelor aprobate. În urma interviurilor realizate cu persoanele private de libertate au existat mai multe **nemulțumiri referitoare la condițiile de igienă din camerele de cazare, în multe din acestea existând ploșnițe și gândaci.** Ținând cont de cele menționate anterior, **se impune continuarea și intensificarea măsurilor de igienizare și dezinfecție cu scopul asigurării unor condiții optime de cazare.**

Refuzul de hrană. Din răspunsul transmis de către conducerea penitenciarului a rezultat că la Secția Exterioară Valu lui Traian "nu sunt cazate persoane private de libertate, arestate preventiv, minori, tineri sau persoane aflate în refuz de hrană."

Referitor la categoria persoanelor vulnerabile, luând în considerare criteriul vârstă, Secția Exterioară Valu lui Traian custodia la momentul vizitei 5 persoane private de libertate cu vârsta peste 65 de ani. Raportat la alte criterii (natura infracțiunii), erau încarcerate 6 persoane incluse în categoria persoanelor vulnerabile. La data vizitei, nu existau persoane private de libertate cu dizabilități.

Decese. Sinucideri. În anul 2020, de la începutul pandemiei și până la data vizitei nu s-au înregistrat cazuri de decese, sinucideri sau eventuale tentative de suicid.

Situația vaccinărilor. Analizarea documentelor transmise echipei de vizită, coroborată cu relatările personalului medical a evidențiat faptul că a fost vaccinat antigripal un număr de 65 de persoane.

Asigurarea alimentației. Secția Exterioară dispunea de un bloc alimentar propriu și de o sală de mese care, așa cum s-a menționat mai sus, începând cu luna martie 2020 nu a mai fost utilizată, din cauza măsurilor de prevenție a răspândirii virusului SARS Cov-2. Personalul care deservea acest sector era compus din: 2 bucătari și un agent administrativ (gospodar). A fost transmisă echipei de vizită o copie după meniul pe o perioadă de 10 zile din verificarea căruia a reieșit că acesta era diferențiat în funcție de vârstă, stare de sănătate (persoane cu diabet zaharat, hipertensiune arterială, distrofici), precum și după preferința personală sau religie. De asemenea, din documentele puse la dispoziția echipei de vizită s-a reținut că erau respectate normele cu privire la conținutul caloric și cel al principiilor nutritive principale.

Acest lucru se reflecta, în general, și în răspunsurile persoanelor private de libertate oferite la completarea chestionarelor sau în timpul interviurilor realizate. Însă, se cuvine a menționa că **au fost și persoane private de libertate care erau nemulțumite de calitatea și cantitatea hranei primite.** La data efectuării vizitei, spre exemplu, norma de hrană 18 (pentru bolnavi) cuprindea: *la micul dejun* - ceai, pâine, margarină și biscuiți, marmeladă, preparate carne, ou, fruct; *la prânz* - ciorbă țărănească cu carne și mâncare de mazăre cu carne, pâine; *cina* consta în macaroane cu carne.

ASISTENȚA SOCIALĂ

În cadrul Sectorului Educație și Asistență Psihosocială de la Secția Exterioară Valu lui Traian își desfășurau activitatea 2 ofițeri - asistenți sociali – treapta de competență profesională principal, 2 ofițeri psihologi, 3 ofițeri educatori, 2 monitori sportivi, un preot și un agent tehnic și nu existau posturi vacante la momentul desfășurării vizitei.

Potrivit informațiilor furnizate de către conducerea penitenciarului, în anul 2020, ofițerii – asistenți sociali nu au participat la cursuri de perfecționare sau pregătire profesională continuă, iar în anul 2019 un singur ofițer-asistent social a participat la Convocarea asistenților sociali din sistemul penitenciar, în perioada 11-13.06.2019. Față de acest aspect, **membrii echipei de vizită au apreciat că este recomandabilă participarea ofițerilor - asistenți sociali la cursuri de formare profesională continuă**, prin angajator, Colegiul Național al Asistenților Sociali din România sau identificate personal, cu participare directă sau on-line.

Programul de lucru al personalului din cadrul Sectorului Educație și Asistență Psihosocială este de luni până vineri, în intervalul orar 07:30-15:30, dar pentru asigurarea desfășurării de activități educaționale și cu persoanele care nu se aflau în camere în timpul programului de lucru, personalul Sectorului Educație și Asistență Psihosocială a desfășurat activități și în afara programului de lucru, în baza deciziei zilnice a directorului unității. Referitor la activitățile educative și de asistență psihosocială de grup desfășurate după instaurarea stării de urgență și, ulterior, a stării de alertă, pe teritoriul României, conducerea penitenciarului a precizat echipei de vizită că acestea s-au redus semnificativ, fiind desfășurate mai ales activități individuale, de tipul consiliere psihologică, consiliere pe probleme sociale sau educative.

De asemenea, a fost încurajată menținerea legăturii cu familia, prin intermediul convorbirilor on-line, ca urmare a propunerilor adresate conducerii penitenciarului, prin intermediul referatelor întocmite de asistenții sociali și în baza solicitărilor întocmite de persoanele private de libertate. În anul 2020 au fost identificate 20 de persoane – cazuri sociale, nevizitate și cu resurse materiale reduse, care au fost incluse în diferite programe de consiliere sau educaționale cu scopul creșterii perspectivelor de reintegrare socio-profesională a acestora și a prevenirii recidivei.

În cursul anului 2020, au participat la programe și activități de asistență socială 160 de persoane private de libertate, astfel: Programul de pregătire pentru liberare – 111 persoane; Abilități parentale – 8 persoane; Decizii mai bune – 16 persoane; Pași spre familia de acasă – 17 persoane; Reducerea Riscului de Recidivă după închisoare (RRR) – Program de pregătire pentru liberare – 8 persoane.

Au fost realizate și activități cu sprijinul unor organizații neguvernamentale – Fundația Stânca Veacurilor și Biserica Adventistă de Ziua a 7-a și au fost încheiate protocoale de colaborare cu acestea. Una dintre cele mai mari provocări în timpul stării de urgență și a stării de alertă a fost suspendarea activităților lucrative desfășurate în exteriorul locului de deținere, precum și a activităților specifice de reintegrare socială, desfășurate în colaborare cu partenerii externi.

Activitățile de instruire școlară desfășurate în cadrul Secției Exterioare. Activitățile de școlarizare se desfășurau la Penitenciarul Constanța - Poarta Albă, însă, ținând cont că decretarea stării de urgență pe teritoriul României a implicat restricții privind mobilitatea persoanelor, toate persoanele înscrise la cursuri în anul școlar 2019-2020 au fost transferate de la Secția Exterioară la Penitenciarul Constanța-Poarta Albă.

Activitățile moral-religioase desfășurate în cadrul Secției Exterioare. Unitatea penitenciară vizitată avea angajat un preot, în cadrul Sectorului Educație și Asistență Psihosocială. Pe toată perioada stării de urgență activitățile moral-religioase s-au desfășurat în conformitate cu Protocolul încheiat între Patriarhia Română și Comitetul Național pentru Situații de Urgență, în sensul că nu a fost permis accesul persoanelor private de libertate în capelă în timpul slujbelor, slujbele religioase fiind înregistrate și difuzate ulterior pe canalul intern de televiziune.

Alte activități eclesiastice (consilieri moral-religioase sau rugăciuni în capelă) s-au desfășurat în regim individual. În timpul stării de alertă, activitățile moral-religioase s-au desfășurat în conformitate cu Decizia Directorului General al A.N.P. nr. 446/14.05.2000 privind aprobarea Planului de măsuri pentru sistemul penitenciar, după încetarea stării de urgență, în sensul că slujbele s-au desfășurat cu participarea unui număr redus de persoane, s-au respectat normele de distanțare în capelă, iar persoanele private de libertate au purtat mască de protecție pe traseul de la camera de cazare și până la capelă, dar și în timpul slujbelor, și-au dezinfectat mâinile la intrarea și la ieșirea din capelă. De asemenea, preotul capelan a purtat mască de protecție pe toată perioada în care s-a aflat în interiorul locului de detenție și implicit în timpul slujbelor. În timpul decretării stării de alertă pe teritoriul României, până la momentul vizitei, au participat la slujbele religioase un număr de 425 de deținuți, iar la activitățile religioase individuale, un număr de 50 de deținuți.

Activitățile sportive, cultural-educative și de petrecere a timpului liber. Persoanele private de libertate aveau la dispoziție 6 terenuri de sport în aer liber, dintre care 4 erau betonate și 2 sintetice. Nu exista o sală de sport în interior, în sezonul rece sau pe timp nefavorabil activitățile sportive desfășurându-se în sala IT. Unitatea dispunea de materiale sportive (mese, palete și mingi tenis de masa, mingi fotbal, handbal, baschet, jocuri de table, șah, rummy etc.) și, pe tot parcursul anului 2020 a organizat programe, activități și competiții sportive – tenis de masă, tenis cu piciorul, competiții sportive de șah, competiții sportive de atletism etc. la care au participat sute de persoane private de libertate. **În cadrul interviurilor, mai mulți deținuți au afirmat că articolele sportive pe care le au la dispoziție sunt insuficiente ca număr, că și-ar dori ca activitățile sportive să fie mai multe și mai diversificate. Legat de acest aspect, conducerea penitenciarului a precizat că bugetul alocat achiziționării materialelor sportive și rechizitelor pentru anul 2020 a fost unul foarte redus.**

Penitenciarul dispunea de o bibliotecă, iar în cursul anului 2020 s-au înregistrat 227 de noi cititori, cu un număr total de 1285 de cititori și 1833 de volume împrumutate.

Referitor la respectarea dreptului la vizite și convorbiri telefonice. Având în vedere restricțiile impuse de pandemia Covid -19 (suspendarea vizitelor), specialiștii Sectorului Educație și Asistență Psihosocială din cadrul Secției Exterioare Valu lui Traian au încurajat menținerea legăturii dintre persoanele private de libertate și familiile acestora. Astfel, pentru a compensa lipsa vizitelor, deținuții au avut dreptul la 4 vizite on-line pe lună (existau 2 posturi instalate), pe lângă dreptul la corespondență și convorbiri telefonice, care au fost suplimentate până la 15 apeluri/zi cu o durată totală de 90 de minute/zi. Ulterior, au fost reluate vizitele cu dispozitiv de separare în vederea prevenirii răspândirii virusului SARS COV-2, în acest sens fiind instalate 7 cabine, deținuții cărora li se aplica regimul semideschis având dreptul la 5 vizite/lună, iar deținuții aflați la regim deschis 6 vizite/lună. Puteau participa la vizite 4 persoane adulte plus un minor. Vizitele au fost acordate fără a se renunța la celelalte modalități de comunicare – corespondență, vizite on-line și convorbiri telefonice, care au rămas neschimbate ca frecvență și durată.

Au existat cazuri izolate când comunicarea dintre persoanele private de libertate a fost limitată din cauze precum: imposibilitate familiei de a accesa un dispozitiv tehnic, care să permită comunicarea, absența fizică a dispozitivului, lipsa informațiilor de utilizarea a acestuia, starea de sănătate sau vârsta membrilor familiei, izolarea geografică etc.

Aspecte privind asistența socială evidențiate de răspunsurile la chestionarele aplicate și interviurile realizate cu persoanele private de libertate. Unii deținuți au declarat că magazinul din incinta Secției Exterioare are prețuri mari, "exagerate"; alții au afirmat că numărul aparatelor telefonice instalate în interiorul secției de deținere este insuficient, fapt ce conduce la formarea cozilor de așteptare.

Unele persoane private de libertate au declarat că activitățile sportive și cultural-educative nu sunt în număr suficient și, că, nu există aparatură și spații amenajate pentru practicarea exercițiilor fizice. Referitor la acest aspect, membrii echipei MNP consideră că participarea persoanelor private de libertate la activități cultural-educative și sportive reprezintă una dintre premisele reintegrării socio-profesionale și familiale, prin îmbunătățirea tonusului psihic și a stării fizice a acestora. Drept urmare, **este recomandabilă suplimentarea bugetului de cheltuieli pentru articole sportive și rechizite, astfel încât acestea să satisfacă necesitățile populației carcerale custodiate de Secția Exterioară Valu lui Traian.**

Cei mai mulți respondenți nu au apelat în ultimele două luni la serviciile unui asistent social, dar știau care este zona de competență a acestuia și erau mulțumiți de serviciile oferite. De asemenea, deținuții care au completat chestionarul nu au reclamat vreo încălcare a drepturilor (participare la activități culturale și educative, plimbare, convorbiri telefonice, discriminare pe motive religioase sau de altă natură) în timpul stării de urgență și de alertă. În plus, aceștia au confirmat suplimentarea frecvenței și duratei convorbirilor telefonice, dar și posibilitatea de a avea convorbiri on-line cu membrii familiei.

ASISTENȚA PSIHOLAGICĂ

Asistența psihologică era asigurată de către 2 psihologi cu atestat de liberă practică în specialitatea apărare, ordine publică și siguranță națională, unul pe treapta specialist și celălalt pe treapta practicant autonom. Nu existau posturi vacante.

Nu erau amenajate cabinete psihologice, iar activitatea se desfășura în sala IT și în birourile supraveghetorilor din cadrul secțiilor de deținere. Pentru evaluarea psihologică a persoanelor private de libertate erau folosite mai multe instrumente validate științific: Sistem de evaluare clinică (SEC), Scid I și II, STAXI- 2, STAI, SDS – Self directed search (Holland), MCMI – III, TOM, BDI – II, Raven, 16 PF, FPI, CPI, chestionarul G-Z, PDSQ.

În anul 2020, până la data vizitei au fost desfășurate mai multe activități pentru diminuarea numărului actelor de agresiune: Program destinat persoanelor cu conduită agresivă, Proiect pentru diminuarea comportamentului agresiv și al violenței, Consiliere psihologică destinată persoanelor cu conduită agresivă (17 persoane incluse în proiectul de diminuare a comportamentului agresiv; 4 consilieri psihologice pentru diminuarea conduitei agresive). Pentru reducerea riscului de suicid s-a desfășurat Programul destinat persoanelor cu risc de suicid. Au mai avut loc Programul de autocunoaștere și dezvoltare personală (7 persoane) și Programul de dezvoltare a mobilității personale (9 persoane), consiliere psihologică, proiecte de activitate.

Referitor la activitatea de asistență psihologică, au avut loc 2 evaluări inițiale, 741 evaluări periodice (comisie individualizare, solicitare instanță, comisie muncă), 534 evaluări finale (comisie liberare), 315 convorbiri individuale cu specialiștii psihologi la solicitarea persoanelor private de libertate, 34 consilieri psihologice. Având în vedere faptul că până la data vizitei, în anul 2020, au fost înregistrate 13 informări la Parchet pentru heteroagresiuni ale deținuților, formulate de către conducerea unității penitenciare, iar psihologii centrului au identificat, conform documentelor primite de la aceștia, doar 5 cazuri de heteroagresiune, se recomandă acordarea unui sprijin psihologic crescut tuturor persoanelor private de libertate care au manifestat un comportament agresiv.

În cursul anului 2020 au fost identificate 5 cazuri de heteroagresiune și un caz de autoagresiune, aflate în evidența specialiștilor psihologi.

În urma interviurilor susținute cu persoanele private de libertate a reieșit faptul că aceștia sunt mulțumiți de asistența psihologică asigurată de către specialiști.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/199 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,
Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

**conducerii Administrației Naționale a Penitenciarelor
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

- 1. Sesizarea Ministerului Justiției cu privire la armonizare dispozițiilor art. 82 lit. Ț) și art. 100 alin. (2) din Legea nr. 254/2013 cu recomandarea CPT, în sensul de a nu se mai sancționa disciplinar actele de autoagresiune, luând în considerare că este și recomandarea Avocatului Poporului, formulată încă din 2019 (nr. 34/2019);**

RECOMANDĂ

conducerii Penitenciarului Constanța-Poarta Albă

Secția Exterioară Valu lui Traian

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

- 1. Prioritizarea investițiilor privind înnoirea mobilierului și cazarmamentului din camerele de cazare în vederea asigurării unor condiții decente, motivat de faptul că cele mai multe persoane private de libertate au reclamat existența ploșnițelor în camerele de cazare;**
- 2. Intensificarea măsurilor de igienizare și dezinfecție cu scopul asigurării unor condiții optime de cazare și verificarea eficienței substanțelor folosite, având în vedere că cele mai multe persoane private de libertate au reclamat existența ploșnițelor și a gândacilor în spațiile de cazare;**
- 3. Îmbunătățirea condițiilor de cazare prin efectuarea de reparații, zugrăveli și igienizări ale spațiilor din zona de deținere, având în vedere că mai multe persoane private de libertate s-au plâns de starea precară a pereților din camerele de deținere, holuri și băi;**
- 4. Prioritizarea investițiilor într-un sistem de încălzire modern, dat fiind faptul că la data vizitei încălzirea se realiza cu sobe cu lemne (cel puțin în unele camere), iar prezența focului deschis în locul de detenție este un element periculos. În plus, în cazul încălzirii prin sobe cu lemne în camerele de cazare, reglarea temperaturii nu se poate face cu ușurință, în perioadele geroase existând posibilitatea coborârii temperaturii sub un nivel acceptabil;**

5. **Urgentarea demersurilor în vederea ocupării posturilor vacante de medic și asistenți medicali în vederea îmbunătățirii asigurării asistenței medicale**, ținând cont că la momentul vizitei, în schema de personal erau prevăzute 2 posturi de medic primar (medicină generală și medicină de familie) și nu era ocupat niciun post, precum și 4 posturi de asistent medical medicină generală, din care 2 posturi erau vacante;
6. **Completarea tuturor rubricilor din registrele medicale**, cu semnarea și parafarea tuturor indicațiilor medicale sau în toate cazurile când aceasta se impune;
7. **Suplimentarea numărului de consultații pentru persoanele private de libertate cu boli cronice**, precum și/sau a investigațiilor, în situațiile necesare;
8. **Participarea ofițerilor - asistenți sociali la cursuri de formare profesională continuă**, prin angajator, Colegiul Național al Asistenților Sociali din România sau identificate personal, cu participare directă sau on-line;
9. **Solicitarea suplimentării fondurilor alocate achiziției de articole sportive și rechizite de către ordonatorul de credite**, precum și diversificarea și creșterea numărului de activități sportive în care pot fi incluse persoanele private de libertate;
10. **Organizarea unor activități de conștientizare privind rolul asistentului social și al psihologului**, în vederea creșterii nivelului concret de accesare a acestor servicii, luând în considerare că din interviuri și chestionare a rezultat că, deși asistentul social și psihologul sunt disponibili, rolul acestora este parțial conștientizat de către persoanele private de libertate;
11. **Amenajarea unui cabinet psihologic în secție**, cu o dotare tehnică corespunzătoare, necesar desfășurării activității profesionale de către psihologi, care să asigure confidența și securitatea emoțională a beneficiarilor;
12. **Acordarea unui sprijin psihologic crescut** tuturor persoanelor private de libertate care au manifestat un comportament agresiv.

București, 25 februarie 2021